

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 4 (706)

2015 m. sausio 31 d.
Kaina 0,65 euro cento
Išeina šeštadieniais

„Adventur 2015“ parodė: nėra neįdomių savivaldybių

Turizmo informacijos centrai parodoje pristatė regionų įdomybes ir galimybes keliaujant pažinti kraštą, jo tradicijas, amatus 4 p.

Šių metų parodoje „Adventur 2015“ Birštono stende apsilankė rekordinis skaičius lankytojų. Naujausius turizmo objektus, sveikatinimo, maitinimo, apgyvendinimo paslaugas pristatė Birštono turizmo informacijos centras, kurorto sanatorijos, viešbučiai, SPA centrai ir restoranai. Birštono stendą aplankė (iš kairės) Valstybinio turizmo departamento direktorė Jurgita Kazlauskienė, ūkio viceministrė Rasa Noreikienė, ūkio ministras Evaldas Gustas ir Birštono savivaldybės merė Nijolė Dirginčienė

Plungiečių turtai ir turizmo plėtros galimybės

Šiemet Plungė pagerbs Oginskius ir išrankiam turistui siūlys turiningus maršrutus _____ 6 p.

„Verslo ir miestų forumas. Rinkimai 2015“

Forume miestų ateities vizijomis ir valdymo įžvalgomis dalijosi savivaldybininkai, regionų lyderiai, verslininkai ir ekspertai _____ 12 p.

Rinkimus lems kintantys gyventojų lūkesčiai

Seimo narės Kristinos Miškinienės žvilgsnis _____ 15 p.

„ADVENTUR 2015“ PARODĖ: NĖRA NEJDOMIŲ SAVIVALDYBIŲ

GENOVAITĖ PAULIKAITĖ

„Litexpo“ parodų ir konferencijų centre vyko trečioji tarptautinė turizmo ir aktyvaus laisvalaikio paroda. Joje turizmo informacijos centrai ne tik pristatė aktualią dalomąją medžiagą apie savo regionų įdomybes, bet ir supažindino su edukacinėmis programomis, padedančiomis pažinti kraštą, jo tradicijas, amatus. Šie metai Lietuvoje paskelbti Etnografinių regionų metais, todėl parodos dalyviai stengėsi pateikti kuo daugiau informacijos, supažindinančios su galimybėmis keliaujant pažinti šalies etnografinius rajonus.

VILIOJO NAUJAIŠ MARŠRUTAIS IR SKONIAIS

„Mes didžiuojamės, kad šie metai yra Etnografiniai metai“, – sakė muziejaus, kuris 50 metų savo svečius supažindina su kiekvieno Lietuvos regiono ypatumais, Edukacijų ir renginių skyriaus vedėja Danutė Blaževičienė. Parodos lankytojams Lietuvos liaudies buities muziejus siūlė regionus pažinti per skonį. Tik patiekalus ragavo tie, kurie teisingai į muziejinių užduotus klausimus atsakė. „Mes vienintelė savivaldybė, jau dešimt metų rengianti bėgimus „Aplink Lietuvą“. Nubėgdamas septynių kilometrų trasą pamatai visą šalį“, – sakė prie muziejaus ekspozicijos sutiktas Kaišiadorių rajono meras Romas Urmilevičius. Jis pasidžiaugė, kad paroda – gera proga akivaizdžiai susipažinti su regionais, nes virtuali pažintis neprilygsta pabendravimui ir pamatymui.

Etnografijai šiemet dėmesį skiria ir Utena. Ji savo svečiams ketina pristatyti autentiškumą išsaugojusius kaimus: Šuminis, Vaišnoriškes, Varniškes.

Kiekviena parodoje dalyvaujanti savivaldybė turėjo ką parodyti ir kuo pasidžiaugti. Marijampolė džiaugėsi, kad turi du gražius parkus su įvairių spalvų fontanais. Vilkaviškis kvietė aplankyti rajono bažnyčias, pavaikštinti Vištyčio regioninio parko takais. Kelmė siūlė aplankyti atgimusiame Tytuvėnų ansamblyje, paplaukioti Dubysa, stabtelėti naujose poilsiavie-

Pasak Trakų TVIC direktorės Laimos Balčytienės ir Trakų seniūno Kęstučio Vilkausko, nors nuo TVIC įkurtuvių vos mėnuo prabėgo, lankytojų skaičius patrigubėjo

tėse ir stovyklavietėse, užlipus į apžvalgos bokštą pasigrožėti kraštovaizdžiu. Tauragės naujovė – ekstremalus plaukiojimas ir pavasarį atsidarantis Pagramančio regioninio parko informacijos centras. Raseiniškiai, be įprastų Šiluvos atlaidų, šiemet rengiasi paminėti ilgiausio ir aukščiausio Lietuvoje Lyduvėnų tilto šimtmetį. Atnaujintas ir Raseinių krašto muziejus. Pagėgiai turistams šią vasarą siūlys paplaukioti pontoniniais laivais, apžiūrėti atnaujintą Martyno Jankaus muziejų, užsukti į Vilkyškių turizmo informacijos centrą, kuriame įrengtos dvi ekspozicijų salės. Atnaujintas ir Mažeikių muziejus, o Ukrių kultūros centro iškepta duonele mažeikiškiai mielai vaišino parodos lankytojus. Telšiškiai gundė pasivaikščioti po naktnius Telšius, suskaičiuoti jų mieste esančias meškutes, užsukti į Džiugo sūrio namus. Apsilankius Zarasuose bus galima pasimėgauti atnaujintais paplūdimiais. Pasivaikščioti mitologiniu taku kvietė Švenčionys. Vilniaus rajonas, be Europos centro, Medininkų pilies, siūlė aplankyti Vladislovo Sirokomlės muziejuje. Plungė šiemet daugiausia dėmesio sutelkusi į Mykolo Oginskio 250-ąsias metines. Neringa pristatinėjo specialų vadovą, kuris padeda atrasti Kuršių nerijos miškus, kalnus ir kopas, o šio miesto sporto mokykla sumanė rengti vaikų sporto stovyklas, kuriose stovyklautojai mokysis buriuoti.

Ignalinos rajono meras Henrikas Šiaudinis (antras iš kairės): Lietuvos žiemos sporto sostinėje Ignalinoje smagu visais metų laikais

Alytaus kraštas vilioja amatų kiemeliais, kur galima tradicinių amatų ir dzūkiškų virtuvės paslapčių pasimokyti. Prie „Tarzanijos“ atsidaręs Dzūkijos dvaras – puiki vieta konferencijoms. Čia esanti kavinė – galimybė Dzūkijos kulinarijos paveldą geriau pažinti. Biržiečiai parodoje „Biržų turizmo klasterį“ pristatinėjo, parodydami maitinimosi, nakvynės, pramogų galimybes, ir kvietė pažaisti montebolą. Ignalina masino aplankyti „Paukščių kaime“, pasiklausyti paukščių čiulbėjimo sėdint didžiausiame lizde, paskanauti ant laužo keptos kiaušinienes.

Iš Galvės ežero išsitraukę Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto paskandintą skrynią, prikrovę į ją daugiau kaip 30 edukacinių programų, į ADVENTUR 2015 atidardėjo Trakai. Jų didžiausia naujiena – įkurtuvės. Turizmo informacijos centras persikėlė arčiau pilies. Nors nuo įkurtuvių vos mėnuo prabėgo, bet lankytojų skaičius, pasak Turizmo informacijos centro direktorės Laimos Balčytienės, patrigubėjo.

Daugiau kaip 220 metų gydymo ir reabilitacijos patirtį sukaupę Drus-

Saugomų teritorijų tarnybos viešųjų ryšių vyr. specialistė Onutė Drobeliienė lankytojus mokė lieti žvakes iš vaško

Anykščių TVIC ir savivaldybės vadovus aplankė kelmiškiai – Tytuvėnų piligrimų centro vienuoliai su stebuklinga gira

kininkai stebina savo svečius ištisus metus poilsiu tropikuose ir slidinėjimu Alpėse. Turizmo informacijos centro direktorius Rimantas Palionis atvykęs į šį kurortą kviečia užsukti ir į sveikatingumo guru Karolį Dineiką primenantį sveikatingumo parką, kuris lyg feniksas atgimsta jau trečią kartą. Kurorto naujovė – keltuvas, kuris šiemet turėtų sujungti miesto centrą su kalnų slidinėjimo trasa.

ĮSTATYMAI PRISTABDO PLĖTRĄ, BET ENTUZIAZMO NEUŽGESINA

„Mūsų didžiausias projektas – pirmojo Lietuvos Prezidento Antano Smetonos Užugirio dvaro atgimimas. Dabar jame vyksta įvairūs renginiai. Vienas jų – riterių apdovanojimų teikimas Vilniaus krašto šviesuoliams sausio 30 dieną, – kalbėjo Ukmergės rajono meras Vydas Paknys ir pasidžiaugė, kad pasitinkant Lietuvos šimtmetį galbūt iš Vyriausybės pavyks gauti lėšų Antano Smetonos paminklui. – Finansavimas – skaudžiausias dalykas, bet kai kuriuos projektus ir su minimaliomis lėšomis įgyvendiname.“

„Įstatymus reikia tobulinti, kad jie labiau atitiktų laiko reikalavimus, bet tikiu, kad pasikeitus Turizmo departamento vadovui viskas pasikeis į gera, – sakė Birštono savivaldybės merė Nijolė Dirginčienė. – Tačiau norint galima ir dabar daug ką padaryti. Džiaugiamės, kad šiemet gydyklą atidaro „Eglės“ sanatorija, kad ilgą laiką vaiduokliu buvęs atsigavo gydyklų pastatas. Ten kuriasi SPA, baseinai. Naujam gyvenimui prisikelia Baltoji vila. Kurorto įdomybė – mineralinio vandens pritaikymas turizmui ir poilsiui. Šiemet atsidarome Kneipo terapijos taką, mineralinio vandens bokštą, ir kiekvienas užsukęs į Birštoną galės išmėginti jų poveikį.“

Šilutės meras Vytautas Laurinaitis mano, kad reikia palengvinti kaimo turizmo sodybų steigimąsi. Reikalingos ir mokesčių lengvatos, kad žmogaus iškart neužgriūtų mokesčių našta.

Varėnos rajono meras Vidas Mikalauskas, pasidžiaugęs, kad Varėna pamažu tampa sportinio turizmo miestu, apgailestauja, kad savivaldybių galimybės riboja tai, kad joms nepriklauso žemė. „Vien dėl šios priežasties negalėjome išnaudoti galimybės Varėnoje įsteigti 140 darbo vietų, – pabrėžė meras. – Seimas ir Vyriausybė kardinaliai turi peržiūrėti įstatymus, nepagrįstai varžančius savivaldą. Savivaldybėms reikalingos didesnės galios tvarkytis savoje teritorijoje.“

IEŠKOS ĮDOMESNIŲ VARIANTŲ

„Savivaldybių žinių“ pakalbinta Valstybinio turizmo departamento direktorė Jurgita Kazlauskienė teigė, kad pirmenybę ji skiria vietiniam turizmui. „Mums trūksta kvalifikuoto maršrutų pateikimo. Turime labai daug gražių ir poilsiui tinkamų vietų, bet viskas lyg išsibarstę, nėra jungties, kuri turistui, apsilankiusiam vienoje vietoje, be didesnių pastangų leistų surasti ir kitus įdomius objektus, pasinaudoti įdomiomis edukacinėmis programomis, pailsėti gražiose vietose, – kalbėjo departamento direktorė. – Norėdami sudominti mokyklas ir tėvelius, šių metų parodoje daug dėmesio skyrėme edukacinėms programoms, kurių gausu kiekvienoje savivaldybėje. Vaikai mėgsta keliauti, tad edukaciniai renginiai jiems būtų įdomūs ir naudingi.“

Valstybinio turizmo departamento direktorė žada tobulinti „Adventure“ koncepciją. Tuoj po parodos bus sudaryta darbo grupė, kuri ieškos naujų galimybių. „Praėjo treji metai, reikia keistis, negalime stovėti vietoje“, – sakė J. Kazlauskienė.

Žemaitijos stende Mazeikių TVIC pristatė Mazeikių rajono turizmo išteklius. Lankytojai buvo kviečiami apsilankyti atnaujintuose Daurarų ir Renavo dvaruose, Vieksnių vaistinė, A. Griškevičiaus, Šatrijos Raganos muziejuose

Ukmergės TVIC ir meras Vydas Paknys (centre) parodos lankytojams pristatė Ukmergės senamiesčio pažintinį maršrutą ir naują turistinį Ukmergės rajono žemėlapij su visa turistams aktualiausia informacija. Į atsinaujinusį Prezidento Antano Smetonos dvarą ir „Smetoninių“ šventę parodos dalyvius kvietė dvaro „gubernantė Veronika“. „Gimnazistė Elenytė“ siūlė išbandyti dvare siūlomas naujas edukacines programas – šakočio ir duonos kepimą, edukacinį užsiėmimą „Lino kelias“. Dviračių mėgėjai džiaugėsi atradę naują dviračių maršrutų gidą, jungiantį Ukmergės, Širvintų, Molėtų ir Švenčionių rajonus. Tiek parodos lankytojai, tiek kitų Lietuvos turizmo centrų atstovai gyrė Ukmergės rajoną už dvarų gausą, puikų jų išsaugojimą ir pritaikymą visuomenės poreikiams. Tad buvo nemažai besidominčių Ukmergės rajono dvarais, garsiuoju maršrutu „Dvarų žiedo perlai“, jungiančiu šešis įdomiausių rajono dvarus. Taip pat pristatyta ekstremali pramoga, siūlanti „Dvarų žiedą“ apvažiuoti keturračiais motociklais. Nemaža dalis parodos lankytojų žadėjo nepravažiuoti pro šalį, stabtelėti Ukmergėje, pasivaikščioti senamiesčiu ir nusipirkti skoniu sužavėjusios Ukmergės duonos.

PLUNGIEČIŲ TURTAI IR TURIZMO PLĖTROS GALIMYBĖS

GENOVAITĖ PAULIKAITĖ

M. K. Oginskio polonezas „Atsisveikinimas su Tėvyne“ Plungės ir Rietavo kraštams tapo antruoju himnu. Savivaldybės ir kultūros įmonių vadovai, svečiai jo klausosi atsistoję

Plungės rajono meras Audrius Klišonis per tradicinę tarptautinę turizmo ir aktyvaus laisvalaikio parodą „Adventur 2015“ parodų ir konferencijų centre „Litexpo“ surengtoje konferencijoje „Plungės kraštas – Oginskių kraštas“ kvietė apsilankyti viename gražiausių Žemaitijos kampelių, turtingame tiek gamta, tiek paveldu, tiek savo tradicijomis.

IŠRANKIAM TURISTUI – TURININGI MARŠRUTAI

Pažintį su Plungės rajonu pradėjo Žemaičių Kalvarijos seniūnas Liudas Gričius ir šio miestelio šventovės rektorius kanauninkas Jonas Ačas, pakvietę virtualiai pasigrožėti maldininkų nuvaikščiotais žemaičių kalneliais, papuoštais kopyltėlėmis ir kryžiais, pasigrožėti šių vietovių medinių bažnyčių architektūra ir miestelio centre stovinčia Švč. Mergelės Marijos apsilankymo bazilika. Žemaičių Kalvarija ir jos kalnai vasaros viduryje sutraukia būrius maldininkų ne tik iš Žemaitijos, bet ir iš visos Lietuvos ir užsienio.

Kaip tik maldininkų būriai vyskupą Jurgį Tiškevičių prieš kelis šimtus metų paskatino senąjį Gardų pavadinimą pakeisti į Naująją Jeruzalę. Bet jam nepriėjus miestelį imta Žemaičių Kalvarija vadinti. Dabar senąjį pavadinimą saugo keturių kilometrų ilgio Gardų ozas, prie kurio įrengti širdelių formų tvenkiniai ir salelės, pasak plungiškių, simbolinė vieta šv. Valentino dienai švęsti.

Žemaitijos nacionalinio parko direktorius Ramūnas Lydis vertė Plungės rajono kultūros lapus. Šį kraštą garsino ir garsina poetas Vytautas Mačernis, rašytojai Žemaitė ir Juozas Tumas-Vaižgantas. Čia kūrė ir kuria didelis būrys menininkų. Ypač garsūs medžio drožėjai Stanislovas Riauba, Regina ir Justinas Jonušai, Rimantas Laima, Vytautas Jaugėla. O kur dar šio krašto gamta, kuria grožėtis galima keliaujant parko pažintiniais takais.

GYVOJI OGINSKIŲ TRADICIJA

Konferencijoje kalbėdama apie kunigaikščių Oginskių reikšmę Plungės kraštui, Žemaičių dailės muziejaus direktoriaus pavaduotoja dr. Jolanta Skurdauskienė vardijo jų nuopelnus. Kunigaikščių pėdsakas ryškus lituanistikos srityje. Mykolas Oginskis rūpinosi daraktorių lietuviškoms mokykloms rengimu. Jis ne sykį kreipėsi į carą, prašyda-

mas leisti spausdinti lietuviškas knygas. Prisidėjo prie draudžiamų lietuviškų raštų gabenimo, pirmojo lietuviško spektaklio „Amerika pirtyje“ Palangoje finansavimo. Lietuviškumą palaikė ir savo dvare. Kaupė lietuviško liaudies meno kolekciją, rūmų tarnautojas rengė tautiškais drabužiais. Tad šiandieninių plungiečių pasididžiavimas – gyvosios Oginskių tradicijos puoselėjimas.

Lietuvos kultūros istorijoje Plungės vardą M. Oginskis įrašė įsteigdamas muzikos mokyklą, kurioje mokėsi ir vienas garsiausių Lietuvos menininkų Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Muzikines tradicijas tęsia prieš dešimt metų Plungėje pradėti rengti tarptautiniai Mykolo Oginskio festivaliai. „Darome viską, kad Oginskių atmintis būtų gyva“, – konferencijoje sakė Plungės Mykolo Oginskio meno mokyklos direktorė ir festivalių rengėja Genovaitė Žiobakienė.

LANKYTINI OBJEKTAI – SAVIVALDYBĖS RŪPESTIS

Kalbėdamasis su „Savivaldybių žiniomis“, Plungės savivaldybės direktorius Albertas Krauleidis pasidžiaugė didelėmis Plungės rajono turizmo galimybėmis, kurių realizavimas priklauso nuo savivaldybės.

„Savivaldybė rūpinasi ne tik mums priklausančių objektų sutvarkymu, bet ir infrastruktūra. Mūsų rūpestis – prie visų lankytinų objektų vedantys keliai, objektų prieigos. Labai svarbu, kad žmogus visas Plungės rajono įdomybes lengvai surastų, kad iki jų saugiai nuvažiuotų, rastų kur patogiai pasistatyti automobilį, kad nepatirtų kitų nepatogumų“, – apie savivaldybės darbus vystant turizmą mintimis dalijosi A. Krauleidis.

Vienas svarbiausių Plungės rajono savivaldybės projektų, skatinančių turizmo plėtrą, yra kunigaikščių Oginskių dvaro komplekso sutvarkymas. „Darbai prasidėjo 2006 m. Dabar į Oginskio dvaro kompleksą jau yra investuota apie 24 mln. Lt. Tikimės, kad pavyks gauti ir daugiau lėšų kompleksui atgaivinti ir pritaikyti turizmo poreikiams, – sakė savivaldybės direktorius. – Džiaugiamės, kad pavyksta įgyvendinti ir kitus sumanymus. Savivaldybės rūpesčiu įrengta 27 km dviračių takų aplinkui Platelėlių ežerą. Planuojame, kad ateityje šis takas Platelius sujungs su Plunge. Tikimės, kad jau šį pavasarį link Plungės jis priartės per porą kilometrų. Sutvarkytas ir kitas Plungės rajoną garsinantis objektas – Žemaičių Kalvarija. Iki Žemaičių Kalvarijos atlaidų dar išplėsimė ir sutvarkysime automobilių ir autobusų stovėjimo aikš-

teles. Jau esame įrengę ir higienos centrą. Tad laukiame turistų tiek iš Lietuvos, tiek iš užsienio“, – nuveiktais darbais džiaugėsi Plungės rajono savivaldybės direktorius Albertas Krauleidis ir trumpai pasidalijo netolima savivaldybės planais: rengiamasi išasfaltuoti kelią į Šaltojo karo muziejų, sutvarkyti Plungės jūros pakrantes.

DIDŽIAUSI TRUKDŽIAI... GALVOJE

„Malonu, kad prieš aštuonerius metus pradėti darbai jau duoda rezultatą. Didelė dovana plungiečiams ir mūsų svečiams – šiais metais baigiama centrinių rūmų rekonstrukcija. Džiaugiamės, kad per Regiono plėtros tarybą skirti 2 mln. Lt žirgynui tvarkyti. Tikimės gauti lėšų iš Aplinkos ministerijos šio pastato energetiniam efektyvumui didinti – reikia perkloti stogą, pakeisti langus. Reta savivaldybė turi tūkstančio vietų salę, kokią esame įsirengę buvusio žirgyno pastate, – rajono privalumus vardijo Plungės rajono savivaldybės meras Audrius Klišonis. – Žinoma, jei ne Ūkio ir Kultūros ministerijų, privačių asmenų palaikymas ir parėmimas, rezultatas būtų kur kas mažesnis.“

Pasiteiravus, ar įstatymai padeda savivaldybei plėtoti turizmą, meras replikavo, kad visada galima surasti dėl ko pasiskųsti. Kad ir nemažai trukdžių sukeliantis Viešųjų pirkimų įstatymas. „Manau, į viską reikia kūrybiškiau pasižiūrėti. Yra ribojimai, yra ir galimybės. Tik reikia tas galimybes pastebėti ir išnaudoti. Deja, ne visada tai sugebame, nes didžiausi trukdžiai yra mūsų galvose. Nuimkime juos, ir viskas vyks nepalyginti sklandžiau“, – sakė meras ir pridūrė: „Dirbdami kartu

Žemaitiją garsina ir netoli Platelių seniai pastatyta Beržoro Kalvarija. Per atilaidus Beržoro bažnyčioje žemaičių giesmes giedodavo Vilniaus mokytojų namų kolektyvas „Kankleliai“ ir Dainos mylėtojų klubas

su Žemaitijos nacionaliniu parku, Žemaičių dailės muziejumi, privačiu verslu, mes galime tapti labai patrauklūs ne tik savo objektais, bet ir paslaugomis – maitinimu, apgyvendinimu. Turime labai daug, tik kol kas mums dar trūksta vadybiškumo tiems lobiams pristatyti. Bet tikiu, kad netrukus mums tai pavyks padaryti.“

NUO DALYKINIO VIZITO IKI POILSIO EGZOTIŠKIAUSIOSE PASAULIO VIETOSE

„Dėl euro įvedimo kelionių organizatoriai didesnių pokyčių nepatiria. Žmonių atsargumas renkantis kelionių organizatorių labiau jaučiamas dėl pastaruoju metu įvykusių kelių turizmo įmonių bankrotų. Tad renkantis kelionių organizatorių dažnas nori daugiau sužinoti apie įmonę, teiraujasi, kokią patirtį turi agentūra, ar pakankamai apsidraudusi“, – pasiteiravus, kaip kelionių organizatoriams atsiliepė euro įvedimas, sako turizmo agentūros „Švitė“ vadovė Aušra Vėbrienė.

Turizmo agentūra „Švitė“ turizmo rinkoje yra nuo 1992 metų. „Jau trečią dešimtmetį dirbdami šioje rinkoje sukaupėme nemažą patirtį: skraidinome užsakomaisiais lėktuvais į Turkiją, Kiniją, Pietų Korėją, Vokietiją, Prancūziją, rengėme pažintines, poilsio, verslo, istorines ir kitas keliones.

Esame IATA pasaulinės oro vežėjų asociacijos nariai, turime patyrusių, turinčių specialų išsilavinimą darbuotojų komandą, esame pelnę visus šiai veiklai reikalingus sertifikatus, o 2011 m. Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos turizmo agentūrą „Švitė“ apdovanojo medaliu „Už nuopelnus Lietuvos turizmui“. Per daugiau kaip du dešimtmečius išsiplėtė ir kelionių geografija, tad dabar savo klientams siūlome keliauti po visą pasaulį, – apie „Švitės“ veiklą pasakoja A.Vėbrienė. – Didelę mūsų veiklos dalį užėmė ir užima kelionių į tarptautines parodas organizavimas. Pirmaisiais nepriklausomybės metais nemažai Lietuvos verslininkų su mumis pirmą kartą vyko į užsienyje surengtas parodas, kur surado partnerius. Nors dabar sunku įsivaizduoti, bet po šalies nepriklausomybės atkūrimo gauti informaciją, kas vyksta užsienyje ir kur verta rengti keliones verslininkams, buvo sunku, nes tada net faksų nebuvo. Tačiau šis veiklos laikotarpis mus daug ko išmokė. Įgijome neįkainojamas patirties. Ypač daug išmokome Vokietijoje, kur buvo rengiamos vienos didžiausių parodų Europoje. Ir dabar su mumis į tarptautines parodas vykstantys verslininkai ne tik pristato savo gaminius, paslaugas, bet ir steigia bendras įmones su ten sutiktais užsienio partneriais.“

Turizmo agentūros „Švitė“ direktorė pasidžiaugia ir išaugusia kelionių geografija. „Nemažai verslo kelionių rengiame į Kiniją, kur pastaruoju metu vyksta ne tik svarbios parodos, bet yra atsivėrusios ir plačios gali-

mybės pakeliauti įvairiausiems maršrutams“, – pabrėžia A.Vėbrienė.

Nors, pasak turizmo agentūros „Švitė“ vadovės, kiek daugiau keliauja didmiesčių gyventojai, bet nuo jų vis mažiau atsilieka ir regionai. „Dabar daug verslo įmonių yra įsikūrusios rajonuose, miesteliuose ar kaime, kur dirba išsilavinę žmonės, naudojamos modernios technologijos, tad joks atstumas šiais laikais – ne kliūtis. Norintiems pailsėti mes siūlome pradedant savaitgalinėmis kelionėmis į įvairius Europos miestus ir baigiant kelias savaites trunkančiu poilsiu egzotiškiausiose pasaulio vietose. Pastaruoju metu pastebime didėjančią susidomėjimą kruiziniais laivais. Sykį pabandę taip pailsėti, klientai į mus vėl ir vėl kreipiasi, tik nori keliauti kitais, dar nepažintais maršrutais. Kruizinės kelionės labai patogios, nes plaukiant laivais labai patogiu nesikraustant iš viešbučio į viešbutį pamatyti daug šalių. Laivuose puikios sąlygos sportuoti, maudytis, geras maistas, profesionalus aptarnaujantis personalas, kiekvieną dieną nemokami kultūros renginiai ir pramogos. Šeimoms, kai vyksta abu tėvai, susitaupto nemažai pinigų, nes daugelis kruizinių bendrovių taiko dideles nuolaidas vaikams net iki 18 metų. Kruizinių bendrovių maršrutai gali trukti nuo kelių dienų iki metų, o maršrutai patys įvairiausi – nuo kelionių po Viduržemio jūrą iki Kanados ar Naujosios Zelandijos, – planuojantiems, kaip ir kur praleisti atostogas, besiruošiantiems į tarptautines parodas ar dalykines keliones turizmo agentūros „Švitė“ siūlomas paslaugas pristato A. Vėbrienė ir pažymi, kad įmonės darbuotojų patirtis leidžia iki mažiausios smulkmenos apgalvoti rengiamas tiek individualias, tiek grupines keliones.

- Kelionės: lėktuvu, autobusu, keltu
- Kruizai, vizos
- Aviabilitytai, viešbučiai
- Kelionės grupėms pageidaujama maršrutais.

Pamėnkalnio g.5/K.Grinių g., LT-01116 Vilnius
Tel. 8 5 212 4107, faks. 8 5 212 1815, info@svite.lt, www.svite.lt

„VERSLO IR MIESTŲ FORUMAS. RINKIMAI 2015“

Artėjant pirmiesiems tiesioginiams savivaldybių merų ir tarybų rinkimams, Lietuvos verslo konfederacija sausio 23 d. Vilniuje surengė didžiausią šiam įvykiui skirtą atvirą renginį – „Verslo ir miestų forumas. Rinkimai 2015“. Miestų ateities vizijomis ir efektyvaus valdymo įžvalgomis dalijosi kandidatai į merus, šalies miestų ir regionų lyderiai, verslininkai ir ekspertai.

TRYS TEMOS DISKUSIJOMS

Ypatingas dėmesys renginio metu buvo skiriamas didžiųjų miestų ir regionų ateities vystymosi galimybėms, investicijų pritraukimui, darbo vietų kūrimui ir veiksmingam miestų valdymui. Siekiami rasti stipriausius argumentus ir atsakymus į iškeltus klausimus, forumo dalyviai diskutavo trijose teminėse diskusijose.

Pirmoji diskusija nagrinėjo nacionalinės valdžios ir vietos savivaldos santykį. Ar savivaldybės pakanka savarankiškumo, kas gali išspręsti savivaldybės skolų problemas, ar įmanomas miesto bankroto scenarijus? Dalyviai išgirdo, ką šiais klausimais mano kandidatai į Vilniaus miesto merus Remigijus Šimašius, Mykolas Majauskas, Vilniaus miesto meras Artūras Zuokas, „Euromonitor International“ miestų analitikas Kasparas Adomaitis ir Lietuvos laisvosios rinkos instituto prezidentas Žilvinas Šilėnas.

Antroji diskusija pakrypo apie miestų tarpusavio lenktynes. Kas į miestus traukia investicijas, kas iš tiesų lemia vieno miestų konkurencinį pranašumą prieš kitus? Į šiuos klausimus bandė atsakyti „Glimstedt“ advokatas Marius Embrekas, Klaipėdos regiono savivaldybių asociacijos direktorius Simonas Gentvilas, kandidatas į Kauno merus Visvaldas Matijošaitis, VšĮ „Investuok Lietuvoje“ investicijų plėtros departamento direktorius Justinas Pagirys, „Intersurgical“ vadovas Sigitas Žvirblis.

„Miestų svajonės: nuo duobėtų gatvių iki Silicio slėnio“ – **trečiosios diskusijos** tema. Kas svarbiau miestams – turėti svajonių ir vizijų ar gebėti veiksmingai tvarkytis su kasdienė-

mis problemomis? Apie tai mintimis dalijosi Birštono savivaldybės merė Nijolė Dirginčienė, Anykščių rajono meras Sigutis Obelevičius, architektas urbanistas Mindaugas Pakalnis, ūkio viceministras Marius Skarupskas (**nuotr.**).

„Savivaldybės turėtų labiau pasitikėti privačiu sektoriumi, o dalį funkcijų ir teikiamų paslaugų perleisti verslui – tai padėtų mažinti savivaldybių skolas“, – tokį savivaldybių uždaramą ir dialogo su verslu trūkumą renginyje „Verslo ir miestų forumas. Rinkimai 2015“ Lietuvos verslo konfederacijos (LVK) prezidentas Valdas Sutkus įvardijo kaip vieną kertinių veiksnių, trukdančių veiksmingai valdyti miestus.

REIKIA AKTYVIŲ MERŲ

Pasak V. Sutkaus, būsimi merai turi būti aktyvūs investicijų ieškotojai. Tai ypač svarbu siekiant į paslaugų sektorių pritraukti užsienio kapitalo, kuris sudaro beveik 70 proc. šalies BVP. Lietuva galėtų tapti paslaugų sektoriaus centru tiek Šiaurės Europoje, tiek Vidurio ir Rytų Europoje.

Kitas svarbus dalykas verslui ir investuotojams – stabilumas ir skaidrumas. Verslo atstovams labai svarbu žinoti, kad savivaldybių administracijos bus prognozuojamos, kad nieko neišskirs ir visus verslininkus traktuos vienodai. Plėtros projektus savivaldybės turėtų planuoti atsakingai, atsižvelgdamos į sąnaudų ir naudos analizę. Tik tokiu būdu jie netaps nepamatuota našta miestų gyventojams.

LVK prezidentas esamiems ir būsimiems miestų merams siūlė į miestų tarybos posėdžius reguliariai kviešti verslo atstovus. Jie, pasak V. Sutkaus, su politikais pasidalytų vertinga informacija ir įžvalgomis.

VERSLAS PADĖTŲ PRITRAUKTI TURISTŲ

Miestus pristatant užsieniečiams taip pat siūloma atsižvelgti į verslininkų nuomonę. Pasak V. Sutkaus, reikia užtikrinti ilgalaikį požiūrį į miestų rinkodarą ir įvaizdžio formavimą, o savivaldybės drauge su verslu turėtų kurti bendrą miesto įvaizdžio stilių.

Žinoma, miestų pristatymas ir reklama dar ne viskas – būtina sukurti patogią infrastruktūrą.

„Savivaldybės turėtų daugiau naudoti elektronines priemones ir e. dokumentus. Sparčiau įgyvendintas elektroninis komunikavimas su gyventojais ir įmonėmis ir realus vieno langelio funkcionavimas elektroniniu būdu leistų verslui dirbti daug efektyviau“, – teigia V. Sutkus. Jo nuomone, visuomenei ir verslui reikia leisti susipažinti su savivaldybių turimais duomenimis. Savivaldybių įmonių ataskaitos turėtų būti viešos ir priimanamos šalies verslui ir gyventojams.

SAVARANKIŠKESNĖS SAVIVALDYBĖS ATVERS DAUGIAU GALIMYBIŲ VERSLUI

„Verslas ir savivalda yra glaudžiai susiję. Kuo daugiau savivaldybės turės finansinio, ekonominio ir sprendimų priėmimo savarankiškumo, tuo didesnes galimybes jos atvers verslui“ – teigia Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidentas Ričardas MALINAUSKAS.

Pranešimą „Verslas ir savivalda“ jo vardu sausio 23 d. Vilniuje vyksiančiame Verslo ir miestų forume, kurį rengė Lietuvos verslo konfederacija, perskaitė LSA direktorė Roma Žakaitienė.

LSA prezidento teigimu, savivaldybėms verslo reikia, ir kiekviena pagal savo galimybes stengiasi daryti viską, kad sukurtų palankias sąlygas rasti naujoms verslo įmonėms ir pritrauktų kuo daugiau investicijų.

Verslininkų ir savivaldybininkų diskusijose dažnai iškyla mokesčių lengvatų klausimas, kaip viena iš sąlygų investicijoms atsirasti. Verslininkai dažnai siekia nekilnojamojo turto, žemės ar valstybinės žemės nuomos mokesčių, kuriuos turi teisę koreguoti savivaldybių tarybos, sumažinimo. Didžioji dalis Lietuvos savivaldybių tai daro puikiai suprasdamos, kad sukūrusios palankesnes sąlygas verslo atėjimui

jos atvers daugiau galimybių savo gyventojams.

„Kitas klausimas – ar mokesčiai mažėja tiek, kiek tikisi verslininkai. Galbūt ne, tačiau čia turiu priminti gerokai nustekentus savivaldybių biudžetus, didžiules skolas ir pareigą savo gyventojams kuo greičiau tas skolas grąžinti ir subalansuoti biudžetus bent iki prieškrizinio lygio. Be to, savivaldybės nėra tik administracijos, tai – bendruomenės, kurios turi savo viešuosius poreikius – plėtoti infrastruktūrą, tiesti kelius, statyti darželius, apšviesti gatves ir taip toliau“, – teigia R. Malinauskas.

LSA prezidentas taip pat užsiminė apie verslo ir savivaldybių supriešinimą – sumažindamos verslui mokesčius ir nesurinkus planuotų pajamų savivaldybės yra savotiškai baudžiamos, Finansų ministerija joms atskaičiuoja mokesčių lengvatas ir nekompensuoja jų.

Priminęs, kad nuo 2008 m. savivaldybių savarankiškos pajamos sumažėjo net 25 procentais, R. Malinauskas pabrėžė, jog tik savarankiškesnės savivaldybės gaus daugiau savarankiškų pajamų ir taip galės skatinti regiono ekonominę plėtrą, bendruomenių verslumą, pritraukti investicijas ir kurti darbo vietas.

KODĖL BIRŠTONAS TAPO ĮDOMUS VERSLUI

Diskusijoje „Miestų svajonės: nuo duobėtų gatvių iki Silicio slėnio“ dalyvavusios Birštono savivaldybės merės Nijolės DIRGINČIENĖS mintys apie savivaldybių bendradarbiavimą su verslu

Birštonas visuomet turėjo ambicingų tikslų, vizijų ir kryptingai siekė jų įgyvendinimo. Mes atlikome ir gyventojų apklausas, išsiaiškinome, kas jiems yra svarbiausia. Manau, kad labai svarbu apibrėžti savivaldybės privalumus, išskirtinumą, turėti ambicingų vizijų ir darniai dirbant kryptingai siekti jų įgyvendinimo. Taip pat labai svarbus yra subalansuotas, darnus miesto vystymas.

Mes visada turėjome daug planų, aiškių tikslų ir kryptingų vizijų. Vis dėlto verslui tapome įdomūs tik tada, kai Birštono kurorto „veidas“ pasikeitė iš esmės: pirmiausia pradėjome duobėtų gatvių ir viešųjų erdvių tvarkymą, pradėjome remontuoti pastatus, „vaiduoklius“, įrengėme kurorto gydyklas. Tai darėme palaipsniui, naudodami ne tik ES paramą, bet ir pridėdami savivaldybės biudžeto lėšų. Tik paskui pradėjome derybas su investuotojais.

Ilgus metus Birštonas investuotojų nedomino, nes privačios investicijos ateina ten, kur jau parengta infrastruktūra, kur yra sukurtas konkretus žmonių traukos centras. Birštono savivaldybei teko įdėti nemažai pastangų, kad būtų galima pajusti pirmuosius pokyčius.

Kai į atsigavusį ir išgražėjusį Birštoną ėmė plūsti poilsiautojai, kai pradėjo nebeužtekti vietų sanatorijose, miestas sulaukė ir privačių investuo-

tojų dėmesio. Birštono savivaldybė pasirūpino patraukliomis sąlygomis investuotojams: investicijų laikotarpiu verslininkai atleidžiami nuo nekilnojamojo turto, žemės nuomos mokesčio. Pastangos nenuėjo veltui – Birštoną „atrado“ investuotojai.

Kiekviena savivaldybė privalo žinoti savo stipriąsias puses, matyti išskirtinumą ir kryptingai dirbti. Birštonas atrado savo išskirtinumą, unikalumą – tai Kneipo filosofija, kuri taikoma teikiant sveikatingumo paslaugas ir kurorto komunikacijoje. Birštono ilgalaikė vizija – iki 2030 metų tapti tarptautiniu turizmo ir unikalių sveikatos paslaugų karališkuoju kurortu.

V. GRUBLIAUSKAS:

RINKIMUOSE KVIEČIU DALYVAUTI GARBINGAI

Klaipėdos miesto meras Vytautas Grubliauskas visas uostamiesties politines jėgas kviečia garbingai ir sąžiningai dalyvauti kovą 1-ąją vyksiančiuose tiesioginiuose mero ir savivaldybės tarybos narių rinkimuose ir pasirašyti šį įsipareigojimą įtvirtinančią Sąžiningo dalyvavimo rinkimuose deklaraciją.

„Visoms rinkimuose dalyvaušančioms politinėms jėgoms būtina siekti, kad rinkimų kova vyktų garbingai, nesinaudojant nedeklaruotais pinigais, nedeklaruotomis paslaugomis ar „juodo-

siomis technologijomis“. Todėl kviečiu rinkimuose uostamiestyje dalyvaušančias politines partijas ir rinkimų komitetus pasirašyti kartu suderintą Sąžiningo dalyvavimo rinkimuose deklaraciją“, – kartė V. Grubliauskas.

Kovo 1-ąją vyksiančiuose savivaldos rinkimuose Klaipėdoje iš viso ketina dalyvauti 13 politinių partijų ir du visuomeniniai rinkimų komitetai. Dėl mero posto pirmą kartą rengiamuose tiesioginiuose mero rinkimuose uostamiestyje turėtų varžytis 12 kandidatų.

KINTANTYS GYVENTOJŲ LŪKESČIAI

KRISTINA MIŠKINIENĖ

Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkė

Kovo 1 dieną kartu su savivaldybių tarybų rinkimais pirmą kartą bus tiesiogiai renkami savivaldybių merai. Nuo šiol ne vietos tarybai, o savivaldybių gyventojams suteikta teisė meru išsirinkti tą politiką, kuris, jų nuomone, geriausiai atstovaus savivaldybių gyventojų interesams, iš kurio bus galima pareikalauti ir daugiau atsakomybės. Tikimasi, kad tiesioginiai merų rinkimai leis žmogui pasijusti labiau išgirstam, o kandidatai rengdami savo programas turės labiau įsiklausyti į gyventojų nuomonę.

Tiesiogiai renkami merai siejami su savivaldybių lyderiais, kurie ir yra pasiruošę užtikrinti savivaldybės pažangą, geriausiai patenkinti gyventojų lūkesčius 2015–2018 metais. Merų ir savivaldybių tarybų narių vaidmuo šiuo laikotarpiu ypač svarbus, nes nuo jų veiklos daug priklausys strateginių klausimų ir kasdienių gyventojų problemų sprendimas.

Tikiuosi, kad rinkimų kampanijos metu netruks ir diskusijų socialiniais klausimais.

Mažėjant gyventojų skaičiui savivaldybių ateitį gali nulemti vietos valdžios gebėjimas sukurti patrauklų klimatą investicijoms, verslo plėtrai, konkurencingumo didinimui, verslumo skatinimui bei profesiniam rengimui. Kaip tik šie veiksniai, kurie užtikrina gyventojų užimtumą, patrauklių darbo vietų kūrimą savivaldybėse, ir yra patys svarbiausi darbingo amžiaus žmonėms, jaunimui, kad jie neišvyktų į užsienį ar į didmiesčius.

Šiuo metu, padedant savivaldybėms ir bendruomenėms, racionaliau naudojamos lėšos socialinei paramai. Tad daugelio miestų ir rajonų vietos valdžia vis daugiau dėmesio skiria tam, kad būtų sudarytos palankios sąlygos verslui kurti nuolatines darbo vietas savo teritorijoje, skatina verslumą, ieško būdų sėkmingai integruoti į darbo rinką visus galinčius dirbti socialinės paramos gavėjus, kad gyventojai gautų daugiau pajamų iš darbo arba sukurtų verslo. Savivaldybės jau įrodė, kad įtraukdamos bendruomenę gali veiksmingiau teikti būtina socialinę pagalbą nepasiturimai gyvenantiems asmenims, kurie dėl įvairių priežasčių negali dirbti arba gauna labai mažas pajamas.

Senstant visuomenei, tenkinant neįgalųjų ir kitų gyventojų poreikius savivaldybėms tenka ir kitas svarbus vaidmuo –

nuolat analizuoti gyventojų poreikius ir organizuoti socialinių paslaugų teikimą. Savivaldybėse kartu su nevyriausybinėmis organizacijomis vis dažniau teikiamos bendruomeninės paslaugos, kurios užtikrina pagalbą vietoje, priartina paslaugas prie gavėjų, atsisakant brangių stacionarių socialinių paslaugų. Renkami politikai turi siekti glaudaus bendradarbiavimo, viešų diskusijų minėtais klausimais, kad savivaldybėse būtų sukurtas optimalus bendruomeninių socialinių paslaugų tinklas, tenkinantis šeimų, vaikų, jaunų, senų, t. y. visų gyventojų poreikius. Sprendžiant opias socialines problemas būtina plėtoti prevencinį darbą, kad savivaldybėse neliktų vaikų be priežiūros, asocialių šeimų, nusivylusių asmenų, linkusių į priklusomybę, smurtą, nusikalstamas veiklas, savižudybes.

Vietos politikų vaidmuo – rūpintis žmonių gerove, kuri priklauso ne tik nuo darbo, bet ir nuo sukurtos viešosios infrastruktūros, jaukios gyvenamosios aplinkos, galimybės save realizuoti bendruomenėje, gauti reikiamas paslaugas. Renkamų merų ir tarybų narių pareiga yra išgirsti bendruomenės lūkesčius ir stengtis juos tenkinti, įvertinus savivaldybės finansines galimybes. Dėl demografinių pokyčių mūsų visų laukia nemaži iššūkiai. Tik gerai pasiruošę, išmintingi, atviri pasiūlymams ir diskusijoms vietos politikai gali patenkinti gyventojų lūkesčius.

Linkėdama garbingos rinkimų kampanijos raginu ir gyventojus būti aktyvius, kad kovo 1 dieną būtų išrinkti patikimi, kompetentingi, sąžiningi ir atsakingi vietos valdžios atstovai, neabejingi žmonių problemoms.

